

ကညီသးစာ်ကရၢ အလံာ်ဟ့ၣ်ယုာ်ဆူ တၢ်မၤလၢကပီၤ ကညီဒီကလုာ်အနံၣ်ထီၣ်သီ ပွဲၤထီၣ်ဆၢက့ၤ(၂၇၆၀) နံၣ်

လၢသလ့ၤ ထီၣ် (၁) သီ၊ ၂၇၆၀ နံၣ်
လၢယနူၤအါရံၣ် (၁၃) သီ၊ ၂၀၂၁ နံၣ်

ကညီကလုာ်ထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ် ဒီး သ့ၣ်စာ်သးဘီၣ်ခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်

တနံၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ကညီနံၣ်(၂၇၆၀)နံၣ် လၢသလ့ၤထီၣ်(၁)သီ၊ ခရံၣ်နံၣ်(၂၀၂၁)နံၣ် လၢယနူၤအါရံၣ် (၁၃)သီ ဒီး မ့ၢ်နံၣ်အံၤ
မ့ၢ်ဝဲ ကညီအနံၣ်ထီၣ်သီအနံၣ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ တနံၣ်အံၤ ပဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ် ပပုၤကလုာ်ကညီ သးစာ်မ့ၢ်ခွဲၤခဲလၢာ် ဃုာ်ဒီးထံဖိကီၢ်
ဖိခဲလၢာ်လၢ မ်ကညီနံၣ်ထီၣ်သီကဟဲစိာ်န့ၣ်သ့ၣ်လၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်၊ တၢ်အိၣ်ကုးအိၣ်ပွဲၤ တၢ်ဃုာ်တၢ်ဖိ၊ တၢ်သ့ၣ်ဖွံသးညီ တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ
ဆိၣ်ဝါ ပွဲၤဒီးအသူးအသ့ၣ်အလၢကပီၤသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလၢ မ့ၢ်နံၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်နံၣ်ထီၣ်တနံၣ်ညါအံၤန့ၣ်လီၤ
ဒ်ပသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံအသိး ထံကီၢ်တဘျီလၢပအိၣ်ခဲအံၤ ပုၤလၢအဟဲန့ၣ်လီၤအဆိကတၢ် ဒီး ပာ်လီၤတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး တၢ်ဖံးအိၣ်
မၤအိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်ပပဲပုၤကညီကလုာ် ဒီး ကညီဖိကလုာ်လၢခံကတၢ်တဖု လၢအဟဲန့ၣ်လီၤဆူထံကီၢ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဖဲတချုး
ခရံၣ်နံၣ် ၇၃၉ (BC-739) နံၣ်န့ၣ်လီၤ မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ထံကီၢ်လၢပအိၣ်ခဲအံၤ ပမ့ၢ်ဂံၢ်ထီၣ်ဒူးထီၣ်သာပုၤ
အိၣ်ဝဲ၂၇၆၀(၂၀၂၁+၇၃၉) နံၣ်လံန့ၣ်လီၤ

တနံၣ်အံၤ မ့ၢ်မ့ၢ်နံၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်နံၣ်ထီၣ်တနံၣ်လၢ ပကညီဒီကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးမ့ၢ်နံၣ်တနံၣ်လၢ အဖိးသးစးခိဖျိ ပခိၣ်
ပနာ်တဖၣ် အတၢ်ဂုာ်ကျဲးစးဂဲၤလိာ်စံးကတိၤသကိးဝဲဒီး ဃုထီၣ်ဆူထံကီၢ်ဘျီဒိၣ် ဃုာ်ဒီး ကညီဒီကလုာ်တၢ်သးဝံၣ်၊ ကညီ
ဒီကလုာ်အနီၣ်တယၢ် ဖဲ ၁၉၃၇ နံၣ် န့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ် ဘျီဒိၣ်ဆၢတဲာ်န့ၣ်ပုၤ ပကညီနံၣ်ထီၣ်သီအံၤ ဒ်ထံကီၢ်အနံၣ်သဘျီ ဖဲ
၁၉၃၈ နံၣ် နံၣ်ခိၣ်ထံးအယိ ပမၤလၢကပီၤဘၣ် ကညီနံၣ်ထီၣ်သီအဆိကတၢ် ဖဲ ၁၉၃၈ နံၣ် လၢဒ်ခဲဘၣ် ၂၁ သီ၊ ကညီနံၣ်
၂၆၇၈ လၢသလ့ၤထီၣ် ၁ သီ န့ၣ်လီၤ

ပခိၣ်ပနာ်သ့ၣ်ကုးသးပုၤတဖၣ်ထံၣ်စိဝဲဒ်လၢ ပကညီဖိတဖၣ် ဖဲလဲၤတပူၤလၢလၢ ကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ အမ့ၢ်နံၣ်လၢအမ့ၢ်
သလ့ၤလၢထီၣ် (၁) သီအံၤ မ့ၢ်ကညီနံၣ်ထီၣ်သီဒီး ကထီၣ်ဃုထီၣ်ဖိးလိာ်သး ဒီးမၤလၢကပီၤသကိးဘၣ် ကညီအနံၣ်ထီၣ်သီအံၤ
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ ဒ်န့ၣ်အသိး လၢမ့ၢ်နံၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်နံၣ်ထီၣ်တနံၣ်အံၤ ပဝဲကညီဖိကိးဂၤ ပဟဲဒီးရ့ၤလိာ်မုာ်လိာ်သး၊ ဟဲပာ်ဖျါသကိး ကညီဖိ
တဂၤစုာ်စုာ် အတၢ်ကဟုကညီ၊ သူးသ့ၣ်လၢကပီၤ ဒ် ပမ့ၢ်ကညီတကလုာ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘျီ ကလုာ်ဒုၣ်အါဂၤအကျါန့ၣ်လီၤ
ပကညီဖိအတၢ်ဃုာ်တၢ်ဖိ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်စ့ၢ်ကီးလၢ မ့ၢ်မဆါတနံၣ်အံၤ ပတၢ်ဂဲၤလိာ်သကိးလၢ ပုၤကလုာ်အတၢ်ထုၣ်ဖျဲး
ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ ဒ်သိးကညီဖိအတၢ်အိၣ်မူ ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ဒီး ထုၣ်ဖျဲးထီၣ်ကွံာ်လၢ တၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤအဂီၢ်န့ၣ် ကညီဖိကိး
ဂၤဒဲး အမူအဒါအိၣ်ဝဲ ဒီး လိာ်ဝဲသပုၤကတၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျိမၤသကိးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ

ဒ်ပသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံအသိး ထံကီၢ်လၢပအိၣ်ခဲအံၤ ဘၣ်လဲၤခိဖျိတ့ၢ် ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီး တၢ်သဘံၣ်သဘျီ
တဖၣ် စးထီၣ်လၢတၢ်သဘျီန့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ တုၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ အိၣ်တ့ၢ်မးလံ အနံၣ် (၇၀)ဘျီလံန့ၣ်လီၤ ခိဖျိထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ
တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအယိ တၢ်လီၤဆံးလီၤစ့ၤ တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံး၊ တၢ်ဖျိတၢ်ယာ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ထံကီၢ်
ပခိၣ် ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ပုၤဟံၣ်ဆၢတၢ်ကရၢတဖၣ် ဂဲၤလိာ်ဝဲလၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီး ဒီကလုာ်တၢ်ရီၤ
ဖျိဃုဖိး လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဆူညါအဂီၢ် ဒီး အိၣ်ဒဲးဒ်လၢတၢ်ဂဲၤလိာ်အဖၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်န့ၣ်
အယိ ခိဖျိနံၣ်ထီၣ်သီတဘျီအံၤ မ်ပကဂုာ်ကျဲးစးပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီး ဂဲၤပျါမၤသကိးတၢ်လၢ ပပုၤကလုာ်အတၢ်ထုၣ်ဖျဲးထီၣ်အဂီၢ်

ဒီးသုဉ်ထီၣ်ကီၢ်စၢဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဒီး ကလုာ်ခဲလၢာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးလိာ်သးအခွဲးအယာ် ဒီး နီၣ်ကစၢ်တၢ်စံာ်ညီၣ်ပၤသးအခွဲးအယာ်အလၢအပွဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်အသိတန့ၣ်အံၤ မ်ပကအိၣ်ဒီးတၢ်ဃုာ်ဖိး လၢတၢ်ပာ်သးတမံၤဃီ၊ တၢ်ပညိၣ်တခါဃီ ဒ်သိးပကတုၤဆူ ပတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိတၢ်မၤနၢၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိး ဖဲပအိၣ်ဆိးလၢထံကီၢ်တဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးကလုာ်ဃုာ်အကသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ပဘၣ်ထီၣ်ဃုာ်ထီၣ်ဖိးလိာ်ပသး အိၣ်ဒီးတၢ်မၤသကိးတၢ် လၢတၢ်ဃုာ်ဖိး၊ တၢ်ပာ်သးတဖျၢၣ်ဃီ လၢပတၢ်ဂဲၤလိာ်လၢတၢ်သုဉ်ထီၣ် ဖဲဒ်ဒဲၣ်ကီၢ်စၢဖျိၣ် လၢအပွဲၤဒီးကလုာ်ခဲလၢာ်ဒ်မိၣ်ကရၢၣ်စံာ်အခွဲးအယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပၤတကလုာ်အသိးမူဒါအိၣ်ဝဲလၢ ပဘၣ်ဂုာ်ကျဲးစးဂဲၤလိာ်သကိးတၢ် ဒ်သိးပကအိၣ်မူဘၣ်လၢ တၢ်သဘျီ ဒီး သုဉ်ထီၣ်ပဘျီပတီၢ်ဒ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပအိၣ်ဆိးတပူၤလၢလၢ မ်ပကဟံးဃာ်ပၤဃာ်သကိး ကညီအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလုာ်လၢထူသနူလၢအဂ့ၤတဖၣ် ဒ်သိးပပုၤကလုာ် သုတလီၤမၤတဂ့ၤအဂီၢ် ဒီး ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဆူဖိစိလံာ်စိ တစိဘၣ်တစိတက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်သါလုာ်ဒိၣ်ဒိၣ်တဖၣ် လၢပန့ၢ်သါဘၣ်အိၣ်အံၤ ပကြးဟံးဃာ်န့ၢ်က့ၤအိၣ် လၢတၢ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်သးဆးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီအန့ၣ်ထီၣ်သီလၢ အဟဲတုၤအိၣ်ပုၤတန့ၣ်ညါအံၤဒီးခါဆူညါ ပကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ပကဟံးလိာ်ပစု လၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီ ဒီး လဲၤသကိးဃုာ်ဃုာ် ဆူပကညီဒီးကလုာ် အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဖိတၢ်တက့ၢ်. မ်ကညီဖိ အကဟုကညီၢ်၊ အသူးအသ့ၣ်အလၢကပိၤ ကအိၣ်ဖျါလၢသုလီၤ တုၤတၢ်လၢတၢ်ပွဲၤတစုတက့ၢ်.

မ်ကညီန့ၣ်ထီၣ်သီကဟဲစိာ်န့ၢ်ပုၤ တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါဒိၣ်ဒိၣ်အါအါ ဆူကညီဒီးတကလုာ်ဒီး ထံကီၢ်ဒိဘျီကလုာ်ခဲလၢာ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ပၤဆူတၢ်ကမံးတံာ်
ကညီသးစၢ်ကရၢ၊ လီၢ်ခါၣ်သး
ကီၢ်သုလုၤ